

Zbiór Orzeczeń

WYROK TRYBUNAŁU (szósta izba)

z dnia 7 listopada 2019 r.*

Odesłanie prejudycjalne – Współpraca sądowa w sprawach cywilnych – Rozporządzenie (UE) nr 655/2014 – Europejski nakaz zabezpieczenia na rachunku bankowym – Artykuł 5 lit. a) – Procedura uzyskania nakazu zabezpieczenia – Artykuł 4 pkt 8–10 – Pojęcia „orzeczenia”, „ugody sądowej” i „dokumentu urzędowego” – Krajowy nakaz zapłaty, od którego przysługuje sprzeciw – Artykuł 18 ust. 1 – Termin – Artykuł 45 – Wyjątkowe okoliczności – Pojęcie

W sprawie C-555/18

mającej za przedmiot wniosek o wydanie, na podstawie art. 267 TFUE, orzeczenia w trybie prejudycjalnym, złożony przez Sofijski Rayonen sad (sąd rejonowy w Sofii, Bułgaria) postanowieniem z dnia 16 sierpnia 2018 r., które wpłynęło do Trybunału w dniu 30 sierpnia 2018 r., w postępowaniu:

K.H.K.

przeciwko

B.A.C.,

E.E.K.,

TRYBUNAŁ (szósta izba),

w składzie: M. Safjan, prezes izby, L. Bay Larsen i C. Toader (sprawozdawca), sędziowie,

rzecznik generalny: M. Szpunar,

sekretarz: A. Calot Escobar,

uwzględniając pisemny etap postępowania,

rozważywszy uwagi przedstawione:

– w imieniu Komisji Europejskiej przez I. Zaloguina, M. Wilderspina, M. Heller oraz C. Georgiewą-Kecsmar, działających w charakterze pełnomocników,

po zapoznaniu się z opinią rzecznika generalnego na posiedzeniu w dniu 29 lipca 2019 r.,

wydaje następujący

* Język postępowania: bułgarski.

Wyrok

- 1 Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym dotyczy wykładni rozporządzenia (UE) nr 655/2014 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 maja 2014 r. ustanawiającego procedurę europejskiego nakazu zabezpieczenia na rachunku bankowym w celu ułatwienia transgranicznego dochodzenia wierzytelności w sprawach cywilnych i handlowych (Dz.U. 2014, L 189, s. 59).
- 2 Powyższy wniosek został przedstawiony w ramach sporu między K.H.K. a B.A.C. i E.E.K. (zwanymi dalej łącznie „dłużnikami”) w przedmiocie egzekucji przez K.H.K. wierzytelności wobec B.A.C. i E.E.K. za pomocą europejskiego nakazu zabezpieczenia na rachunku bankowym.

Ramy prawne

Prawo Unii

- 3 Motywy 5, 13, 14 i 37 rozporządzenia nr 655/2014 mają następujące brzmienie:
  - „(5) Krajowe postępowania o uzyskanie środków zabezpieczających, takich jak nakaz zabezpieczenia na rachunku bankowym, są obecne we wszystkich państwach członkowskich, ale pod względem warunków stosowania takich środków i skuteczności ich wykonania istnieją wyraźne różnice. Ponadto korzystanie z krajowych środków zabezpieczających w sprawach mających skutki transgraniczne może okazać się uciążliwe, szczególnie w przypadku gdy wierzyciel stara się o zabezpieczenie kilku rachunków bankowych prowadzonych w różnych państwach członkowskich. Zatem konieczne i właściwe wydaje się przyjęcie wiążącego i mającego bezpośrednie zastosowanie aktu prawnego Unii, ustanawiającego nową procedurę unijną umożliwiającą w sprawach transgranicznych zabezpieczenie w sprawny i szybki sposób środków przechowywanych na rachunkach bankowych.
- [...]
- (13) W celu zapewnienia bliskiego związku między postępowaniem o wydanie nakazu zabezpieczenia a postępowaniem w sprawie głównej, jurysdykcję do wydania nakazu w kontekście międzynarodowym powinny mieć sądy państwa członkowskiego, które są właściwe w odniesieniu do sprawy głównej. Na użytek niniejszego rozporządzenia pojęcie postępowania w sprawie głównej powinno obejmować wszelkie postępowania mające na celu uzyskanie wykonalnego tytułu dla roszczenia będącego powodem wydania nakazu zabezpieczenia, w tym na przykład postępowanie uproszczone dotyczące nakazów płatności oraz postępowanie w rodzaju francuskiej »procédure de référé«. Jeżeli dłużnik jest konsumentem mającym miejsce zamieszkania w państwie członkowskim, do wydania nakazu właściwe są wyłącznie sądy tego państwa członkowskiego.
- (14) Warunki wydania nakazu zabezpieczenia powinny zapewniać właściwą równowagę między interesami wierzyciela w kwestii uzyskania nakazu a interesami dłużnika co do ochrony przed nadużyciem nakazu.

[...]

[...]

(37) Aby zapewnić sprawne i niezwłoczne wydanie oraz wykonanie nakazu zabezpieczenia, niniejsze rozporządzenie powinno określać terminy zakończenia poszczególnych etapów postępowania. Sądy lub organy biorące udział w procedurze powinny mieć możliwość odstąpienia od tych terminów wyłącznie w wyjątkowych okolicznościach, na przykład w sprawach szczególnie złożonych prawnie lub praktycznie [w sprawach o szczególnie złożonym stanie faktycznym].

4 Artykuł 1 omawianego rozporządzenia przewiduje:

„1. Niniejsze rozporządzenie ustanawia unijne postępowanie umożliwiające wierzycielowi uzyskanie europejskiego nakazu zabezpieczenia na rachunku bankowym (»nakaz zabezpieczenia« lub »nakaz«), który to nakaz ma nie dopuścić do tego, by późniejsze wykonanie roszczenia wierzyciela zostało narażone na szwank [zagrożone] przez zbycie, przelanie lub wycofanie – do kwoty określonej w nakazie – środków przechowywanych przez dłużnika lub w jego imieniu na rachunku bankowym prowadzonym w jednym z państw członkowskich.

2. Nakaz zabezpieczenia jest dla wierzyciela rozwiązaniem alternatywnym wobec środków zabezpieczających przewidzianych w prawie krajowym”.

5 Zgodnie z art. 4 pkt 8–10 rzeczonego rozporządzenia:

„(8) »orzeczenie« oznacza każde orzeczenie wydane przez sąd państwa członkowskiego, niezależnie od tego, jak zostanie nazwane, łącznie z postanowieniem w przedmiocie ustalenia kosztów lub wydatków wydanym przez urzędnika sądowego;

(9) »ugoda sądowa« oznacza ugodę zatwierdzoną przez sąd państwa członkowskiego lub zawartą przed sądem państwa członkowskiego w trakcie postępowania;

(10) »dokument urzędowy« oznacza dokument, który został formalnie sporządzony lub zarejestrowany jako dokument urzędowy w państwie członkowskim i którego urzędowy charakter:

- a) jest związany z podpisem i treścią dokumentu; oraz
- b) został stwierdzony przez organ publiczny lub inny organ do tego uprawniony”.

6 Zgodnie z art. 5 tego rozporządzenia, zatytułowanym „Możliwość uzyskania nakazu” i należącym do jego rozdziału 2, zatytułowanego „Procedura uzyskania nakazu zabezpieczenia”:

„Wierzyciel ma możliwość uzyskania nakazu zabezpieczenia w następujących sytuacjach:

a) przed wszczęciem przez wierzyciela postępowania w państwie członkowskim w sprawie głównej przeciwko dłużnikowi lub na którymkolwiek etapie takiego postępowania do momentu wydania orzeczenia albo zatwierdzenia lub zawarcia ugody sądowej;

b) po uzyskaniu przez wierzyciela w państwie członkowskim orzeczenia, ugody sądowej lub dokumentu urzędowego, na mocy których wymaga się od dłużnika zapłaty roszczenia wierzyciela”.

7 Artykuł 6 rozporządzenia nr 655/2014, zatytułowany „Jurysdykcja”, przewiduje w ust. 1 i 4:

„1. W przypadku gdy wierzyciel nie otrzymał jeszcze orzeczenia, ugody sądowej lub dokumentu urzędowego, jurysdykcję do wydania nakazu zabezpieczenia posiadają sądy państwa członkowskiego właściwe do orzekania w sprawie głównej zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami dotyczącymi jurysdykcji.

[...]

4. W przypadku gdy wierzyciel uzyskał dokument urzędowy, jurysdykcję do wydania nakazu zabezpieczenia dotyczącego roszczenia określonego w tym dokumencie posiadają sądy wyznaczone do tego celu w państwie członkowskim, w którym sporządzono ten dokument”.

8 Artykuł 7 owego rozporządzenia brzmi następująco:

„1. Sąd wydaje nakaz zabezpieczenia, gdy wierzyciel przedłożył wystarczające dowody, by przekonać sąd, że istnieje pilna potrzeba zastosowania środka zabezpieczającego w formie nakazu zabezpieczenia, ponieważ istnieje realne ryzyko, że bez takiego środka późniejsze dochodzenie roszczenia wierzyciela wobec dłużnika będzie niemożliwe lub znacząco utrudnione.

2. W przypadku gdy wierzyciel nie uzyskał jeszcze w państwie członkowskim orzeczenia, ugody sądowej lub dokumentu urzędowego zobowiązujących dłużnika do zapłacenia roszczenia wierzyciela, wierzyciel przedkłada również wystarczające dowody, by przekonać sąd, że może wygrać w sprawie głównej przeciwko dłużnikowi”.

9 Zgodnie z brzmieniem art. 8 ust. 1 wspomnianego rozporządzenia:

„Wnioski o wydanie nakazu zabezpieczenia są składane przy użyciu formularza ustanowionego zgodnie z procedurą doradczą, o której mowa w art. 52 ust. 2”.

10 Artykuł 14 ust. 1 tegoż rozporządzenia przewiduje:

„W przypadku gdy wierzyciel uzyskał w państwie członkowskim wykonalne orzeczenie, ugode sądową lub dokument urzędowy, na mocy których dłużnik ma obowiązek spłacić roszczenie wierzyciela, a wierzyciel ma podstawy uważać, że dłużnik posiada jeden lub więcej rachunków w banku w konkretnym państwie członkowskim, ale nie zna ani nazwy, ani adresu tego banku, ani też numeru IBAN, BIC lub innego numeru bankowego umożliwiającego identyfikację tego banku, wierzyciel może zwrócić się do sądu, do którego składany jest wniosek o wydanie nakazu zabezpieczenia, by sąd ten zażądał od organu ds. informacji państwa członkowskiego wykonania uzyskania informacji niezbędnych do zidentyfikowania tego banku lub tych banków oraz rachunku lub rachunków dłużnika.

Niezależnie od akapitu pierwszego wierzyciel może złożyć wniosek, o którym mowa w tym akapicie, w przypadku gdy orzeczenie, ugoda sądowa lub dokument urzędowy uzyskany przez wierzyciela nie są jeszcze wykonalne, a kwota podlegająca zabezpieczeniu, uwzględniając okoliczności, jest znaczna, i wierzyciel przedstawił dostateczne dowody, by przekonać sąd o istnieniu pilnej potrzeby uzyskania informacji o rachunku, ponieważ istnieje ryzyko, że bez takich informacji późniejsze dochodzenie roszczenia wierzyciela wobec dłużnika może być zagrożone, co może następnie spowodować istotne pogorszenie sytuacji finansowej wierzyciela”.

11 Artykuł 18 rozporządzenia nr 655/2014 dotyczy terminów wydania decyzji w sprawie wniosku o wydanie nakazu zabezpieczenia. W ust. 1 i 2 przewiduje on:

„1. W przypadku gdy wierzyciel nie uzyskał jeszcze orzeczenia, ugody sądowej lub dokumentu urzędowego, sąd wydaje decyzję do końca dziesiątego dnia roboczego po złożeniu lub – w stosownych przypadkach – uzupełnieniu wniosku przez wierzyciela.

2. W przypadku gdy wierzyciel uzyskał już orzeczenie, ugode sądową lub dokument urzędowy, sąd wydaje decyzję do końca piątego dnia roboczego po złożeniu lub – w stosownych przypadkach – uzupełnieniu wniosku przez wierzyciela”.

- 12 Artykuł 45 tego rozporządzenia przewiduje, że „[w] przypadku gdy w wyjątkowych okolicznościach zaangażowany sąd lub organ nie mają możliwości zachowania zgodności z ramami czasowymi przewidzianymi w [...] art. 18 [...], sąd lub organ w możliwie najkrótszym terminie podejmują [...] kroki wymagane na mocy tych przepisów”.

Prawo bułgarskie

- 13 Artykuł 47 Grahzdanski protsesualen kodeks (kodeksu postępowania cywilnego), w brzmieniu mającym zastosowanie do sprawy rozpatrywanej w postępowaniu głównym (zwanego dalej „GPK”), zatytułowany „Doręczenie w drodze wywieszenie ogłoszenia”, stanowi w ust. 1, że „[j]eżeli przez okres jednego miesiąca nie jest możliwe odnalezienie pozwanego pod adresem wskazanym w aktach sprawy ani znalezienie osoby, która wyraża zgodę na otrzymanie zawiadomienia, możliwe jest dokonanie doręczenia przez wywieszenie ogłoszenia na drzwiach lub skrzynce pocztowej danej osoby; w przypadku gdy nie ma do nich dostępu, wywieszenie ogłoszenia może nastąpić na drzwiach wejściowych do budynku lub w widocznym miejscu w sąsiedztwie. Jeśli doręczający ma dostęp do skrzynki na listy, to pozostawia zawiadomienie również w tej skrzynce. Niemożliwość odnalezienia pozwanego pod wskazanym w sprawie adresem stwierdza się po przeprowadzeniu trzech prób doręczenia pod tym adresem, w odstępie przynajmniej tygodnia między każdą z nich, a co najmniej jedna z prób doręczenia następuje w dzień wolny od pracy. Zasada ta nie ma zastosowania, gdy doręczający powziął od zarządcy współwłasności, burmistrza danej miejscowości lub w inny sposób wiadomość, że pozwany nie mieszka pod tym adresem – i potwierdził tę okoliczność, wskazując źródło tych informacji w zawiadomieniu”.

- 14 Zgodnie z art. 410 GPK, zatytułowanym „Wniosek o wydanie nakazu zapłaty” i znajdującym się w jego rozdziale 37 dotyczącym procedury wydania nakazu zapłaty:

„(1) Wnioskodawca może złożyć wniosek o wydanie nakazu:

1. w odniesieniu do wierzytelności pieniężnych lub rzeczy zbywalnych, gdy do rozpatrzenia wniosku właściwy jest sąd rejonowy;

2. w odniesieniu do wydania rzeczy ruchomej, gdy dłużnik otrzymał ją ze zobowiązaniem do zwrotu lub gdy jest ona obciążona zastawem, lub gdy wydano ją dłużnikowi z obowiązkiem przeniesienia posiadania, gdy do rozpatrzenia wniosku właściwy jest sąd rejonowy.

(2) Wniosek musi zawierać żądanie wydania wykonalnego tytułu i powinien spełniać wymogi określone w art. 127 ust. 1 i 3 oraz w art. 128 pkt 1 i 2. We wniosku wskazuje się także dane dotyczące rachunku bankowego lub inny sposób dokonania płatności”.

- 15 Artykuł 414 GPK ma następujące brzmienie:

„(1) Dłużnik może wnieść pisemny sprzeciw od nakazu zapłaty lub jego części. Sprzeciw nie wymaga uzasadnienia, z wyjątkiem wypadków określonych w art. 414a.

(2) Sprzeciw wnosi się w dwutygodniowym terminie liczonym od dnia doręczenia nakazu, który to termin nie podlega przedłużeniu”.

- 16 Zgodnie z brzmieniem art. 415 ust. 1 i 5 GPK:

„(1) Sąd powiadamia wnioskodawcę, że w celu dochodzenia swoich roszczeń może wystąpić z powództwem w następujących przypadkach:

1. gdy w terminie wniesiono sprzeciw;

2. gdy nakaz doręczono dłużnikowi na warunkach określonych w art. 47 ust. 5;
3. gdy sąd odmówił wydania nakazu zapłaty.

[...]

(5) Gdy wnioskodawca nie przedstawi dowodów na to, że wytoczył powództwo we wskazanym terminie, sąd uchyla nakaz w części lub w całości, a także tytuł wykonawczy wydany na podstawie art. 418”.

- 17 Artykuł 416 GPK dotyczy uzyskania statusu wykonalności przez nakaz zapłaty i przewiduje, że „[j]eżeli sprzeciw nie został wniesiony w terminie lub został cofnięty albo gdy orzeczenie sądowe ustalające istnienie wierzytelności nabyło powagę rzeczy osądzonej, nakaz zapłaty staje się wykonalny. Na podstawie tego nakazu sąd zarządza egzekucję i zaznacza to na nakazie zapłaty”.
- 18 Zgodnie z brzmieniem art. 618a GPK, dotyczącym europejskiego nakazu zabezpieczenia na rachunku bankowym na podstawie rozporządzenia nr 655/2014:

„(1) Wydania europejskiego nakazu zabezpieczenia na rachunku bankowym można żądać przed wniesieniem pozwu do sądu pierwszej instancji, który ma jurysdykcję do orzekania w sprawie głównej.

(2) Wydania europejskiego nakazu zabezpieczenia na rachunku bankowym można żądać po wystawieniu przez właściwy sąd pierwszej instancji dokumentu urzędowego w rozumieniu art. 4 pkt 10 rozporządzenia [nr 655/2014].

(3) W każdym razie do chwili zakończenia postępowania sądowego wierzyciel może zwrócić się do sądu, przed którym toczy się sprawa, o wydanie europejskiego nakazu zabezpieczenia na rachunku bankowym. W wypadku, gdy wniosek o wydanie europejskiego nakazu zabezpieczenia na rachunku bankowym złożono w ramach postępowania kasacyjnego, nakaz wydaje sąd odwoławczy.

(4) Wydania europejskiego nakazu zabezpieczenia na rachunku bankowym można żądać po wydaniu orzeczenia przez sąd pierwszej instancji rozpatrujący spór co do istoty lub po zatwierdzeniu ugody sądowej”.

Postępowanie główne i pytania prejudycjalne

- 19 Powód w postępowaniu głównym wystąpił do sądu odsyłającego, 155 izby III wydziału cywilnego Sofijski rayonen sad (sądu rejonowego w Sofii, Bułgaria) z wnioskiem o wydanie wobec dłużników solidarnych na podstawie art. 410 GPK nakazu zapłaty kwoty odpowiadającej zadatkowi określonemu w przedwstępnej umowie sprzedaży z dnia 20 października 2017 r. i w aneksie do niej, powiększonej o odsetki ustawowe, naliczane od dnia 2 marca 2018 r. do momentu ostatecznej zapłaty żądanej kwoty.
- 20 W dniu 5 kwietnia 2018 r. sąd odsyłający wydał nakaz zapłaty na podstawie art. 410 GPK. W dniu 18 kwietnia 2018 r. odpisy nakazu zapłaty zostały przesłano każdemu z dłużników na ich odpowiednie adresy w Sofii (Bułgaria), wskazane przez wnioskodawcę w postępowaniu głównym, odpowiadające adresom zawartym w krajowym rejestrze ludności.
- 21 Zawiadomienia zostały zwrócone wysyłającemu, ponieważ dłużników nie zastano pod wskazanymi adresami. Dłużnicy nie odpowiedzieli również na ogłoszenia o doręczeniu dokonane w trybie art. 47 ust. 1 GPK poprzez umieszczenie na drzwiach lub na skrzynce pocztowej. Z wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym wynika, że sąd odsyłający nie zdołał ustalić innych adresów dłużników.

- 22 Postanowieniem z dnia 2 sierpnia 2018 r., doręczonym w dniu 3 sierpnia 2018 r., sąd ten pouczył powoda w postępowaniu głównym o możliwości wytoczenia powództwa o ustalenie istnienia jego wiarygodności przeciwko dłużnikom na podstawie art. 415 ust. 1 pkt 2 GPK.
- 23 W dniu 2 sierpnia 2018 r. powód w postępowaniu głównym wniósł do sądu odsyłającego na podstawie art. 618a GPK i art. 8 rozporządzenia nr 655/2014 o wydanie europejskiego nakazu zabezpieczenia na rachunkach bankowych należących do dłużników w Szwecji, jako że opuścili oni Bułgarię i w dacie wystąpienia z wnioskiem przebywali w Szwecji.
- 24 Postanowieniem z dnia 2 sierpnia 2018 r. sąd odsyłający przekazał to nowe żądanie wraz z załącznikami przewodniczącemu II wydziału cywilnego Sofijski rayonen sad (sądu rejonowego w Sofii) w celu wszczęcia odrębnego postępowania i wskazania sędziego sprawozdawcy. Niemniej sąd ten przekazał sprawę sądowi odsyłającemu, nakazując mu wydanie orzeczenia w sprawie, ze względu na to, że wydany na podstawie art. 410 GPK nakaz zapłaty z dnia 5 kwietnia 2018 r. stanowił jego zdaniem „dokument urzędowy” w rozumieniu art. 4 pkt 10 rozporządzenia nr 655/2014 oraz że nie istniały podstawy do wszczęcia odrębnego postępowania.
- 25 Sąd odsyłający nie podziela tej opinii. Uważa on, że nakaz wydany na podstawie art. 410 GPK nie staje się natychmiast wykonalny, ponieważ możliwe jest wniesienie od niego sprzeciwu na podstawie art. 414 GPK. Tego rodzaju nakaz nie może zatem stanowić „dokumentu urzędowego” w rozumieniu art. 4 pkt 10 rozporządzenia nr 655/2014. Ten brak posiadania statusu natychmiastowej wykonalności wynika również z art. 415 ust. 5 GPK, zgodnie z którym do wierzyciela należy wykazanie, że wniósł pozew o wydanie nakazu zapłaty w wyznaczonym terminie, pod rygorem jego uchylenia. W niniejszej sprawie nie istnieje zatem wykonalny nakaz, który stanowiłby dokument urzędowy i na podstawie którego sąd odsyłający mógłby w ramach postępowania w sprawie wydania nakazu zapłaty wydać europejski nakaz zabezpieczenia na rachunkach bankowych w oparciu o art. 618a ust. 2 GPK. Nakaz taki może zostać wydany jedynie w ramach odrębnego postępowania co do istoty sprawy, zgodnie z art. 618a ust. 3 GPK.
- 26 Ponadto sąd odsyłający wskazuje, że w ramach ustanowionego w art. 410 GPK postępowania w sprawie o wydanie nakazu zapłaty sąd, przed którym toczy się takie postępowanie, jest związany wyłącznie przewidzianym przez prawo krajowe terminem na wydanie nakazu, którego bieg zostaje zawieszony w okresie wakacji sądowych. Tymczasem art. 18 ust. 1 rozporządzenia nr 655/2014 przewiduje termin, w którym sąd ma obowiązek orzeczenia w przedmiocie wniosku o wydanie europejskiego nakazu zabezpieczenia na rachunkach bankowych. Sąd odsyłający zastanawia się, czy termin ten ma pierwszeństwo przed przepisami prawa krajowego, w związku z czym byłby on zobowiązany do orzeczenia w terminie, o którym mowa w art. 18 ust. 1 tego rozporządzenia, nawet jeśli termin ten wymaga podjęcia działania w okresie wakacji.
- 27 W tych okolicznościach Sofijski rayonen sad (sąd rejonowy w Sofii) postanowił zawiesić postępowanie i zwrócić się do Trybunału z następującymi pytaniami prejudycjalnymi:
- „1) Czy określony w art. 410 [GPK] nakaz zapłaty, który nie jest jeszcze wykonalny, stanowi dokument urzędowy w rozumieniu art. 4 pkt 10 [rozporządzenia nr 655/2014]?
- 2) Jeśli określony w art. 410 [GPK] nakaz nie jest dokumentem urzędowym, to czy należy wszcząć odrębne postępowanie dotyczące wniosku wierzyciela – odmienne od postępowania [prowadzonego na podstawie art. 410 GPK –] w trybie art. 5 lit. a) [rozporządzenia 655/2014]?
- 3) Jeśli określony w art. 410 [GPK] nakaz jest dokumentem urzędowym, to czy sąd powinien orzec w terminie określonym w art. 18 ust. 1 [rozporządzenia 655/2014], gdy w prawie krajowym istnieje przepis, zgodnie z którym w okresie wakacji sądowych zawieszają się biegi terminów?”.

W przedmiocie pytań prejudycjalnych

Uwagi wprowadzające

- 28 Należy przypomnieć, że w ramach ustanowionej w art. 267 TFUE procedury współpracy między sądami krajowymi a Trybunałem do tego ostatniego należy udzielenie sądowi krajowemu użytecznej odpowiedzi, która umożliwi mu rozstrzygnięcie zawisłego przed nim sporu. Mając to na uwadze, Trybunał powinien w razie potrzeby przeformułować przedłożone mu pytania (wyrok z dnia 26 września 2019 r., UTEP 2006, C-600/18, EU:C:2019:784, pkt 17 i przytoczone tam orzecznictwo). Zadaniem Trybunału jest bowiem dokonanie wykładni wszelkich przepisów prawa Unii, których potrzebują sądy krajowe w celu rozstrzygnięcia zawisłych przed nimi sporów, nawet jeżeli przepisy te nie są wyraźnie wskazane w pytaniach skierowanych do niego przez te sądy.
- 29 W konsekwencji, nawet jeśli zadane pytania formalnie odnoszą się głównie do wykładni art. 4 pkt 10, art. 5 lit. a) oraz art. 18 ust. 1 rozporządzenia nr 655/2014, to okoliczność ta nie stoi na przeszkodzie, by Trybunał przedstawił wszystkie elementy wykładni prawa Unii, które mogą być użyteczne dla wydania rozstrzygnięcia w postępowaniu głównym. W tym względzie do Trybunału należy wyprowadzenie z całości informacji przedstawionych przez sąd odsyłający, a w szczególności z uzasadnienia postanowienia odsyłającego, elementów rzonego prawa, które wymagają wykładni w świetle przedmiotu sporu stanowiącego przedmiot postępowania głównego (zob. analogicznie wyroki: z dnia 4 września 2014 r., *eco cosmetics* i *Raiffeisenbank St. Georgen*, C-119/13 i C-120/13, EU:C:2014:2144, pkt 33; a także z dnia 26 września 2019 r., UTEP 2006., C-600/18, EU:C:2019:784, pkt 18 i przytoczone tam orzecznictwo).

W przedmiocie pytania pierwszego

- 30 Poprzez pytanie pierwsze sąd odsyłający zmierza zasadniczo do ustalenia, czy art. 4 pkt 10 rozporządzenia nr 655/2014 należy interpretować w ten sposób, że nakaz zapłaty, taki jak wydany w postępowaniu głównym, który nie jest wykonalny, jest objęty zakresem znaczeniowym pojęcia „dokumenty urzędowe” w rozumieniu przywołanego przepisu rozporządzenia.
- 31 Na wstępie należy zauważyć, że z brzmienia art. 1 rozporządzenia nr 655/2014 wynika, iż ustanawia ono na szczeblu Unii procedurę, która umożliwi wierzycielowi uzyskanie europejskiego nakazu zabezpieczenia na rachunku bankowym alternatywnie do środków zabezpieczających przewidzianych w prawie krajowym, która to możliwość ma nie dopuścić to tego, by późniejsze dochodzenie wierzytelności zostało zagrożone przez zbycie, przelanie lub wycofanie – do wysokości kwoty określonej w nakazie – środków pieniężnych posiadanych przez dłużnika lub w jego imieniu na rachunku bankowym prowadzonym w jednym z państw członkowskich.
- 32 Jak wynika z motywu 5 rozporządzenia nr 655/2014, rozporządzenie to zawiera wiążące i mające bezpośrednie zastosowanie przepisy ustanawiające jednolitą europejską procedurę zabezpieczenia na rachunku bankowym umożliwiającą – w przypadku sporów transgranicznych – sprawne i szybkie zablokowanie środków pieniężnych posiadanych na rachunkach bankowych.
- 33 W celu ułatwienia stosowania w praktyce tego rozporządzenia ustanawia ono standardowy formularz wniosku o wydanie nakazu zabezpieczenia, zawarty w załączniku I do rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2016/1823 z dnia 10 października 2016 r. ustanawiającego formularze, o których mowa w rozporządzeniu nr 655/2014 (Dz.U. 2016, L 283, s. 1). Zgodnie z art. 8 rozporządzenia nr 655/2014 wierzyciel ma obowiązek stosować ów formularz.

- 34 Zgodnie z art. 5 rozporządzenia nr 655/2014 wierzyciel może złożyć wniosek o wydanie takiego nakazu zabezpieczenia, po pierwsze, przed wszczęciem w państwie członkowskim postępowania w sprawie głównej przeciwko dłużnikowi lub na którymkolwiek etapie takiego postępowania do momentu wydania orzeczenia albo zatwierdzenia lub zawarcia ugody sądowej. Po drugie, wierzyciel może złożyć taki wniosek po uzyskaniu w państwie członkowskim orzeczenia, ugody sądowej lub dokumentu urzędowego, na mocy których wymaga się od dłużnika zapłaty wierzytelności wierzyciela.
- 35 Zgodnie z art. 6 ust. 1 rozporządzenia nr 655/2014 w przypadku gdy wierzyciel nie otrzymał jeszcze orzeczenia, ugody sądowej lub dokumentu urzędowego, jurysdykcję do wydania europejskiego nakazu zabezpieczenia posiadają sądy państwa członkowskiego właściwe do orzekania w sprawie głównej, zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami dotyczącymi jurysdykcji. Artykuł 6 ust. 3 i 4 dotyczy przypadku, gdy wierzyciel otrzymał już orzeczenie, ugody sądową lub dokument urzędowy. Z art. 6 ust. 3 tego rozporządzenia wynika, po pierwsze, że sądy państwa członkowskiego, w którym orzeczenie zostało wydane lub ugoda została zatwierdzona, posiadają jurysdykcję do wydania takiego nakazu zabezpieczenia w odniesieniu do wierzytelności, o której mowa w orzeczeniu lub ugodzie sądowej. Po drugie, zgodnie z art. 6 ust. 4 tego rozporządzenia, w przypadku gdy wierzyciel otrzymał dokument urzędowy, jurysdykcję do wydania nakazu zabezpieczenia dotyczącego wierzytelności określonej w tym dokumencie posiadają sądy wyznaczone do tego celu w państwie członkowskim, w którym sporządzono ten dokument. Rozróżnienie to zostało powtórzone w rubryce 5, zatytułowanej „Jurysdykcja”, formularza znajdującego się w załączniku I do rozporządzenia wykonawczego 2016/1823.
- 36 Z akt sprawy przedłożonych Trybunałowi wynika, że sąd odsyłający uważa w istocie, iż wydany przez niego w ramach sporu stanowiącego przedmiot postępowania głównego na podstawie art. 410 GPK nakaz zapłaty nie był wykonalny w dniu, w którym to powód w postępowaniu głównym złożył swój wniosek o wydanie europejskiego nakazu zabezpieczenia na rachunkach bankowych na podstawie art. 8 rozporządzenia nr 655/2014. Z faktu tego sąd odsyłający wywodzi, że nie jest on sądem właściwym do wydania wnioskowanego nakazu.
- 37 W celu ustalenia, czy sąd, który wydał nakaz zapłaty na podstawie prawa krajowego, jest również właściwy do wydania europejskiego nakazu zabezpieczenia na rachunkach bankowych, należy sprawdzić, czy „orzeczenie”, „ugoda sądowa” lub „dokument urzędowy”, które wierzyciel otrzymał w państwie członkowskim wydania, muszą być wykonalne w rozumieniu rozporządzenia nr 655/2014.
- 38 W tym względzie należy przypomnieć, że zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Trybunału z wymogu jednolitego stosowania prawa Unii oraz zasady równego traktowania wynika, że treść przepisu prawa Unii, który nie zawiera wyraźnego odesłania do prawa państw członkowskich do celów ustalenia jego znaczenia i zakresu, powinna zwykle w całej Unii być przedmiotem autonomicznej i jednolitej wykładni, którą należy ustalić z uwzględnieniem nie tylko jego brzmienia, ale również kontekstu tego przepisu oraz celu danego uregulowania (wyrok z dnia 23 maja 2019 r., WB, C-658/17, EU:C:2019:444, pkt 50 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 39 Artykuł 4 pkt 8–10 rozporządzenia nr 655/2014, który definiuje pojęcia „orzeczenia”, „ugody sądowej” i „dokumentu urzędowego”, nie precyzuje wyraźnie wymogu, by dany akt miał mieć charakter wykonalny. Należy zatem stwierdzić, że wykładnia językowa tego przepisu nie pozwala sama w sobie na ustalenie, czy pojęcie „dokumentu urzędowego” w rozumieniu tego rozporządzenia zakłada, że dany akt ma charakter wykonalny.
- 40 Co się tyczy analizy kontekstu, w jaki wpisuje się wspomniany przepis, art. 7 rozporządzenia nr 655/2014 w związku z motywem 14 tego samego rozporządzenia ma na celu ustanowienie właściwej równowagi między interesami wierzyciela i dłużnika, przewidując odmienne przesłanki wydania europejskiego nakazu zabezpieczenia na rachunku bankowym w zależności od tego, czy wierzyciel uzyskał już tytuł zobowiązujący dłużnika do zapłaty wierzytelności w państwie członkowskim

wydania. W szczególności w pierwszym przypadku wierzyciel musi wykazać jedynie, że pilny charakter środka jest związany z istnieniem bezpośredniego zagrożenia dla jego interesów, podczas gdy w drugim przypadku musi również przekonać sąd o zasadności swoich żądań (*fumus boni iuris*).

- 41 Jak podkreślił rzecznik generalny w pkt 68 i 69 opinii, wykładnia art. 4 pkt 8–10 rozporządzenia nr 655/2014, zgodnie z którą tytuł uzyskany przez wierzyciela, który nie jest wykonalny w państwie członkowskim wydania, stanowiłby „decyzję”, „dokument urzędowy” lub „ugodę sądową” w rozumieniu tego przepisu, mogłaby naruszać równowagę, o której mowa w poprzednim punkcie wyroku.
- 42 Taka właśnie wykładnia znajduje ponadto potwierdzenie w brzmieniu art. 14 ust. 1 rozporządzenia nr 655/2014 w związku z motywem 20 owego rozporządzenia, który przewiduje, że wniosek o udzielenie informacji o rachunkach bankowych dłużnika może zostać złożony w szczególności w przypadku, gdy wierzyciel posiada wykonalny tytuł. Wniosek o udzielenie informacji może zostać sformułowany w oparciu o tytuł nieposiadający statusu wykonalności jedynie w drodze wyjątku i tylko pod warunkiem spełnienia pewnych bardziej rygorystycznych przesłanek.
- 43 Prace przygotowawcze nad rozporządzeniem nr 655/2014 również przemawiają za taką wykładnią. Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego procedurę europejskiego nakazu zabezpieczenia na rachunku bankowym w celu ułatwienia transgranicznego dochodzenia wierzytelności w sprawach cywilnych i handlowych [COM(2011) 445 wersja ostateczna], rozróżniał, po pierwsze, przypadek, gdy wierzyciel uzyskał już orzeczenie, ugodę sądową lub dokument urzędowy wykonalny w państwie członkowskim wykonania, a po drugie, przypadek, gdy wierzyciel nie wszczął jeszcze postępowania sądowego co do istoty lub gdy uzyskał wobec pozwanego tytuł egzekucyjny, który jest wykonalny w państwie członkowskim wydania, lecz nie jest jeszcze wykonalny w państwie członkowskim wykonania.
- 44 Prawodawca Unii zarzucił jednak takie rozróżnienie pomiędzy statusem wykonalności posiadanym w państwie członkowskim wydania i w państwie członkowskim wykonania, a przesłanki wydania europejskiego nakazu zabezpieczenia na rachunku bankowym przewidziane dla przypadku, gdyby wierzyciel posiadał już tytuł wykonalny w państwie członkowskim wydania, znalazły ostatecznie zastosowanie w ramach hipotezy, gdy wierzyciel uzyskał już tytuł zobowiązujący dłużnika do zapłaty wierzytelności. Tym samym z analizy prac przygotowawczych nad rozporządzeniem nr 655/2014 wynika, że aby można było uznać tytuł za „orzeczenie”, „ugodę sądową” lub „dokument urzędowy” w rozumieniu tego rozporządzenia, musi być on wykonalny w państwie członkowskim wydania.
- 45 W świetle powyższego na pytanie pierwsze należy odpowiedzieć, iż art. 4 pkt 10 rozporządzenia nr 655/2014 należy interpretować w ten sposób, że nakaz zapłaty, taki jak wydany w postępowaniu głównym, który nie jest wykonalny, nie jest objęty zakresem znaczeniowym pojęcia „dokumentu urzędowego” w rozumieniu przywołanego przepisu rozporządzenia.

W przedmiocie pytania drugiego

- 46 Poprzez swoje pytanie drugie sąd odsyłający dąży w istocie do ustalenia, czy art. 5 lit. a) rozporządzenia nr 655/2014 należy interpretować w ten sposób, że postępowanie będące w toku, takie jak w postępowaniu głównym, można uznać za „postępowanie w sprawie głównej” w rozumieniu rzeczonego przepisu rozporządzenia.
- 47 Z motywu 13 tego rozporządzenia wynika, że pojęcie postępowania w sprawie głównej powinno obejmować wszelkie postępowania mające na celu uzyskanie wykonalnego tytułu dla roszczenia będącego powodem wydania nakazu zabezpieczenia, w tym na przykład postępowanie uproszczone dotyczące wydania nakazów płatności. Tym samym rozporządzenie nr 655/2014 przyznaje badanemu pojęciu szerokie znaczenie.

- 48 W niniejszej sprawie, zważywszy, że dłużnicy nie zostali zastani pod adresem wskazanym w Bułgarii i że nie zareagowali na ogłoszenia o doręczeniu w przewidzianym w art. 414 GPK terminie dwóch tygodni, sąd poinformował powoda w postępowaniu głównym, że może wytoczyć przeciwko dłużnikom powództwo o ustalenie istnienia swojej wierzytelności na podstawie art. 415 ust. 1 pkt 2 GPK.
- 49 Ponadto, zgodnie z art. 415 ust. 5 GPK, jeżeli wierzyciel nie dostarczy dowodu wytoczenia powództwa o ustalenie istnienia wierzytelności w wyznaczonym terminie, sąd uchyla w całości bądź w części nakaz zapłaty. Jednakże – z zastrzeżeniem weryfikacji przez sąd odsyłający – z wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym nie wynika, by postępowanie zostało zawieszono lub umorzono.
- 50 Z powyższego wynika, że z zastrzeżeniem weryfikacji, jakiej powinien dokonać sąd odsyłający, postępowanie w sprawie wydania nakazu, wytoczone przed owym sądem przez powoda w postępowaniu głównym, należy uznać za zawisłe przed tym sądem postępowanie w sprawie głównej w rozumieniu art. 5 lit. a) rozporządzenia nr 655/2014.
- 51 Tym samym w badanym przypadku nie powinno być konieczne wytaczanie przez powoda w postępowaniu głównym odrębnego powództwa, odmiennego od postępowania prowadzonego na podstawie art. 410 GPK.
- 52 W świetle powyższych rozważań na pytanie drugie należy odpowiedzieć, iż art. 5 lit. a) rozporządzenia nr 655/2014 należy interpretować w ten sposób, że będące w toku postępowanie o wydanie nakazu zapłaty, takie jak w postępowaniu głównym, można uznać za „postępowanie w sprawie głównej” w rozumieniu rzeczonoego przepisu rozporządzenia.

W przedmiocie pytania trzeciego

- 53 Poprzez pytanie trzecie sąd odsyłający zmierza zasadniczo do ustalenia, czy art. 45 rozporządzenia nr 655/2014 należy interpretować w ten sposób, że okresy wakacji sądowych są objęte zakresem znaczeniowym pojęcia „wyjątkowych okoliczności” w rozumieniu przywołanego przepisu rozporządzenia.
- 54 Jeśli chodzi o wątpliwości sądu odsyłającego dotyczące przestrzegania terminu, o którym mowa w art. 18 ust. 1 rozporządzenia nr 655/2014, przepis ten przewiduje, że właściwy sąd wydaje orzeczenie do końca dziesiątego dnia roboczego po złożeniu lub – w stosownych przypadkach uzupełnieniu – wniosku przez wierzyciela.
- 55 Tymczasem z motywu 37 tego rozporządzenia wynika, że terminy te zostały przewidziane po to, aby zapewnić sprawne i niezwłoczne wydanie oraz wykonanie nakazu zabezpieczenia na rachunku bankowym. Artykuł 45 wspomnianego rozporządzenia przewiduje jednak możliwość odstąpienia od tych terminów, w sytuacji gdy wyjątkowe okoliczności uzasadniają, na przykład w sprawach szczególnie złożonych prawnie lub w sprawach o szczególnie złożonym stanie faktycznym, co wynika z motywu 37 tego rozporządzenia. W związku z tym okresów wakacji sądowych nie można zakwalifikować jako „wyjątkowych okoliczności” w rozumieniu analizowanego przepisu.
- 56 Z powyższych rozważań wynika, że art. 45 rozporządzenia nr 655/2014 należy interpretować w ten sposób, że okresy wakacji sądowych nie są objęte zakresem znaczeniowym pojęcia „wyjątkowych okoliczności” w rozumieniu przywołanego przepisu rozporządzenia.

W przedmiocie kosztów

⁵⁷ Dla stron w postępowaniu głównym niniejsze postępowanie ma charakter incydentalny, dotyczy bowiem kwestii podniesionej przed sądem odsyłającym, do niego zatem należy rozstrzygnięcie o kosztach. Koszty poniesione w związku z przedstawieniem uwag Trybunałowi, inne niż koszty stron w postępowaniu głównym, nie podlegają zwrotowi.

Z powyższych względów Trybunał (szósta izba) orzeka, co następuje:

- 1) **Artykuł 4 pkt 10 rozporządzenia (UE) nr 655/2014 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 maja 2014 r. ustanawiającego procedurę europejskiego nakazu zabezpieczenia na rachunku bankowym w celu ułatwienia transgranicznego dochodzenia wierzytelności w sprawach cywilnych i handlowych należy interpretować w ten sposób, że nakaz zapłaty, taki jak wydany w postępowaniu głównym, który nie jest wykonalny, nie jest objęty zakresem znaczeniowym pojęcia „dokumentu urzędowego” w rozumieniu przywołanego przepisu rozporządzenia.**
- 2) **Artykuł 5 lit. a) rozporządzenia nr 655/2014 należy interpretować w ten sposób, że będące w toku postępowanie o wydanie nakazu zapłaty, takie jak w postępowaniu głównym, można uznać za „postępowanie w sprawie głównej” w rozumieniu rzeczzonego przepisu rozporządzenia.**
- 3) **Artykuł 45 rozporządzenia nr 655/2014 należy interpretować w ten sposób, że okresy wakacji sądowych nie są objęte zakresem znaczeniowym pojęcia „wyjątkowych okoliczności” w rozumieniu przywołanego przepisu rozporządzenia.**

Podpisy